

แนะนำและวิจารณ์หนังสือ

BOOK REVIEW

รายงานการวิจัยตามโครงการศึกษาสภาวะทางสังคม เศรษฐกิจ ของประชาชน
ในเขตพัฒนาภาคใต้ โดย กมล ชาญเดชา (พระนคร: กองวิจัยและประเมิน
ผล กรมการพัฒนาชุมชน), ม.ป.ป., 96 หน้า

สี่จังหวัดภาคใต้ของไทย คือ บัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูล เป็นจังหวัด
ที่มีลักษณะพิเศษคือ ตั้งอยู่สุดชายแดน ประชาชน ๓ ใน ๔ นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งทำให้
รูปการปกครองแตกต่างไปจากภาคอื่น ๆ ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพทางเกษตร ที่สำคัญคือ
ทำสวนยางมีอัตราการเพิ่มของประชากรต่ำ และมีผลผลิตทางเกษตรต่ำ ในทางเศรษฐกิจของ
ครอบครัวทุกจังหวัดมีรายจ่ายสูงกว่ารายได้

ความสำคัญของ ๔ จังหวัดภาคใต้* ทั้งทางด้านความปลอดภัย เศรษฐกิจ และ
สังคม เป็นภาระที่รัฐบาลทุกสมัยใส่ใจอยู่ตลอดเวลา จะเห็นได้ว่าในทางเศรษฐกิจ ประชาชน
ขาดอาชีพที่มั่นคง ทั้งนี้ เพราะอาชีพการทำสวนยางได้ถูกกระทบกระเทือนเนื่องจากราคายาง
ตกต่ำลงมาก ในทางสังคมปรากฏว่า ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลจำนวนไม่น้อยขาด
ความเข้าใจถึงสภาพสังคมในท้องถิ่น โดยเฉพาะเรื่องภาษา ศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรม
ของชาวพื้นเมือง ซึ่งแตกต่างไปจากส่วนอื่น ๆ ของประเทศ อันเป็นเหตุให้เกิดการกระทบ
กระเทือนใจอย่างรุนแรงอยู่เสมอ นอกจากนี้ ยังมีเรื่องการแทรกซึมบ่อนทำลายของคอม
มิวนิสต์ และเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อันจะมีส่วนทำให้เสถียรภาพของชาติในภูมิภาค
ส่วนนี้สะเทือนได้ ปัญหาจึงกล่าวแก่ไขได้ ถ้าสามารถกำหนดวิธีการเข้าถึงประชาชนที่
เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจสังคมและการเมืองของท้องถิ่น รวมทั้งการปรับปรุง
ส่งเสริมหรือพัฒนาในด้านต่าง ๆ ที่ยังบกพร่องหรือยังไม่ดีเท่าที่ควร

*สมาน รังสโยกฤษณ์, การเข้าถึงประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (วิทยานิพนธ์ชั้นปริญญาโท
เสนอต่อคณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2510), หน้า 3-4.

หนังสือเรื่อง รายงานการวิจัยตามโครงการศึกษาภาวะทางสังคม เศรษฐกิจ ของ ประชาชน ในเขตพัฒนาภาคใต้ โดย ดร. กมล ชาญเสนา ตามโครงการพัฒนาอาชีพของ ประชาชนในเขตพัฒนาชุมชนภาคใต้ ของ กรมการพัฒนาชุมชน นับว่ามีส่วนช่วยในการเข้าถึงสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของภูมิภาคส่วนนี้เป็นอย่างดี วัตถุประสงค์ของรายงานวิจัยฉบับนี้คือ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล เพื่อประมวลภาวะสังคมและเศรษฐกิจขั้นพื้นฐานสำหรับวาง โครงการพัฒนาอาชีพของประชาชน ใน 4 จังหวัดภาคใต้

หนังสือ แบ่งออกเป็น 2 ภาค คือ

ภาค 1 นำข้อมูลทางเศรษฐกิจและสังคมในเขตพัฒนาภาคใต้ ซึ่งได้จากการศึกษาภาวะสังคมและเศรษฐกิจของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ในเขตจังหวัด ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูล ปี พ.ศ. 2508 มาจัดเป็นหมวดหมู่ กระทำการวิเคราะห์ และให้คำอธิบาย หัวข้อที่กล่าวถึงได้แก่ ประชากร แรงงาน การถือครองที่ดิน การใช้ที่ดิน ธุรกิจของการทำสวน ไร่ นา เศรษฐกิจของครอบครัวสาเหตุที่เปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และปัญหาที่สำคัญในการพัฒนา 3 จังหวัดภาคใต้ ซึ่งได้แก่ ยาง ซึ่งเป็นสินค้าหลัก ซึ่งปัจจุบันราคาตกต่ำมาก ถึงกล่าวมาแล้ว และข้าวที่มีพื้นที่เพาะปลูกน้อย ต้องซื้อข้าวจากที่อื่น ทำให้ค่าครองชีพสูง

ภาค 2 ประมวลภาวะเศรษฐกิจ สังคม ขอบเขตพัฒนาการทางภาคใต้ โดยใช้ข้อมูลในภาคหนึ่งประกอบกับสถิติและความจริงที่ทราบกันอยู่ทั่วไปแล้ว ทั้งหมดนี้บรรยายไว้ในบทที่ 8 ซึ่งเป็นบทแรกของภาค 2 ข้อมูลดังกล่าวหรืออีกนัยหนึ่ง จุดหมายปลายทางของการพัฒนาชุมชน เกี่ยวกับปัจจัยในการผลิตเป็นสิ่งสำคัญ เช่น ที่ดิน ทุน แรงงาน และเกี่ยวกับกรรมวิธีของพัฒนาการเศรษฐกิจ คือ เทคนิคในการผลิต ขนาดของธุรกิจ การจัดสรรทรัพยากร และราคาพืชผล

ปัญหาที่เห็นว่าสำคัญได้นำมาบรรยายและวินิจฉัยโดยเฉพาะในบทที่ 9 ซึ่งได้แก่ ปัญหาสินค้าออก เรื่องยางและข้าว

ยางเป็นปัญหาสำคัญ ซึ่งมีผลกระทบกระเทือนต่อเศรษฐกิจของภูมิภาคนี้โดยตรง เพราะต่างประเทศได้ผลิตยางสังเคราะห์ขึ้นแข่งกับยางธรรมชาติ ข้อแก้ไขอาจทำได้โดยลดต้นทุน

ทุนให้ถูกลงโดยปลูกยางพันธุ์ใหม่ที่ดีกว่าหรือพยายามขายไป แม้จะได้ราคาต่ำ แล้วรัฐบาล
จึงให้เงินช่วยเหลือแก่ผู้ผลิตแทน หรือปลูกพืชอย่างอื่นแทน

ส่วนปัญหาเรื่องข้าว เกิดจากมีที่เพาะปลูกจำกัด และคตินชาคความอุดมสมบูรณ์
เนื่องจากการชลประทานไม่ทั่วถึง ขาดเทคนิคที่ดี ลมฟ้าอากาศแปรปรวน และที่สำคัญที่สุด
ก็คือกลวิธีการแรงกระตุ้นให้ใช้เทคโนโลยีที่ดี วิธีแก้ไขทำได้โดยการลงทุนใช้ปุ๋ยและแบ่งแยก
แรงงานในครอบครัวให้เหมาะสม นอกจากนี้ รัฐบาลต้องให้ความช่วยเหลือในด้านการส่งเสริม
เสริมการเกษตรงานพัฒนาชุมชน และงานส่งเสริมอาชีพของราษฎร

สุดท้ายผู้เขียนสรุปว่า สาเหตุที่จะทำให้การส่งเสริมการพัฒนาการเศรษฐกิจ
4 จังหวัดภาคใต้ ได้ผลหรือไม่เพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับ "ปัญหาत्मกกลิน" ซึ่งได้แก่ ปัญหา
เรื่องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความเชื่ออันเกิดจากเชื้อชาติ และสถานการณ์ภูมิศาสตร์
ที่จะต้องพยายามศึกษาต่อไป

ผู้ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาการเศรษฐกิจและรัฐประศาสนศาสตร์ จะได้รับประโยชน์
จากรายงานวิจัยฉบับนี้มากที่สุด ข้อมูลและสถิติที่รวบรวมไว้ในหนังสือเล่มนี้ใช้เป็นหลักฐาน
อ้างอิงที่มีค่ายิ่งทั้งในการศึกษาค้นคว้า และในการแก้ไข้ปัญหาเศรษฐกิจของภูมิภาคแถบนี้สืบ
ต่อไป

กฤษณา ชื่นอ้อม

The folk religion of Ban Nai: A Hamlet in Central Thailand by Kingkeo Attagara.
Submitted to the Faculty of the Graduate School in partial fulfillment of
the requirements for degree Doctor of Philosophy in the Institute of
Folklore, Indiana Univ. September, 1967. (Bangkok: Kurusapha Press,
1968) 597 pp.

หนังสือเล่มนี้เป็นงานวิจัยที่มีคุณค่ายิ่ง สำหรับการศึกษารื่องนิทานพื้นบ้าน
(folklore) ของไทย ผู้แต่งกล่าวถึงความมุ่งหมายและขอบเขตของผลงานชิ้นนี้ไว้ในบทนำว่า
เป็นการศึกษาวิเคราะห์ นิทานพื้นบ้านของชาวบ้านในหมู่บ้านชานาเล็ก ๆ แห่งหนึ่ง ชื่อ บ้าน
นาย ตั้งอยู่ในหมู่บ้านนาป่า อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี เพื่อที่จะเข้าใจถึงแนวความคิด ความ
เป็นอยู่ของเขาที่แสดงออกมาทางขนบธรรมเนียมที่เล่าต่อกันมาด้วยปาก ซึ่งได้แก่ คำบอกเล่า